

آشفتگی توزیع خدمات روستایی و نحوه ساماندهی آن

مطالعه موردی: شهرستان گچساران

مسعود تقوایی - دکتر اصغر ضرابی

اعضاء هیأت علمی گروه جغرافیا دانشگاه اصفهان

چکیده

بررسی میزان آشفتگی خدمات و چگونگی هماهنگی بین تعداد جمعیت سکونتگاه‌های روستایی با میزان و نحوه توزیع امکانات، تأسیسات و خدمات اعم از تولیدی، اقتصادی، اجتماعی و رفاهی در مناطق روستایی شهرستان گچساران هدف عمده این مقاله است.

اهمیت این موضوع بدان جهت است که تخصیص این گونه خدمات به مناطق روستایی عموماً فاقد طرح و الگوی مدونی می‌باشد و به ندرت مورد ارزیابی و بازنگری قرار می‌گیرد.

بر انجام این پژوهش از روش‌های آماری مانند: فراوانی نسبی، * شاخص مرکزی، میانگین، ** همبستگی پیرسون، *** همبستگی اسپرمن، **** تشکیل

* Proportional Ferquency ** . Mean

*** Pearson ceofficeint of correlation.

**** Sprman , Ranking Correlation.

عدول متقاطع،* مقایسه تفاوتها و طبقه‌بندی** استفاده شده است. نهایتاً در جهت ساماندهی با خدمات با تعیین سلسله مراتب سکونتگاههای روستایی و ارائه سازمان و ساختار فضایی مناسب، پیشنهادات لازم نیز مطرح گردیده است.

مقدمه

در مناطق روستایی و خصوصاً در کشورهای جهان سوم بوضوح عدم تناسب بین میزان عرضه و تقاضای خدمات، و تاسیسات را مشاهده کرد. این بی تناسبی، زمانی به علت توجهی نسبت به جامعه‌ای یا گروهی ایجاد می‌شود و گاهی به دلیل عدم توانایی کشور در فراهم نمودن امکانات مورد نیاز حادث می‌گردد، همچنین در بسیاری از موارد این عدم هماهنگی ناشی از نداشتن روش و یا غیر کارآمد بودن روشهای توزیع است. هر چند سه علت یاد شده بصورت مجزا می‌توانند به بودن آشفتگی توزیع خدمات منجر شوند اما در ساماندهی می‌بایست هر سه مسأله مرتفع گردد و در مقوله توسعه و برنامه‌ریزی، فراموش نردن گروه و یا بخشی از جامعه به هر دلیل که باشد مردود است و تدوین برنامه‌های ضربتی، کوتاه‌مدت، میان مدت و بلندمدت نیز به منظور شناخت مشکلات و رفع آنها در راستایی توانمند نمودن کشور در تهیه و تأمین بهینه نیازمندیها در حال و آینده ضرورت دارد. مسلماً تحقق چنین مسأله‌ای در گرو داشتن و کارآمد بودن سیستم توزیع است. بنابراین، سه مقوله در نظر گرفتن تمام گروهها و جوامع، توانایی تأمین خدمات و کارآمدی سیستم توزیع لازم و ملزوم یکدیگرند.

اهمیت و ضرورت

یکی از مهمترین مسائل مناطق روستایی مهاجرت بی‌رویه روستاییان به شهرها و ایجاد مشکلات عدیده در مبداء و مقصد است.^(۱) بسیاری از محققین از جمله "لی" در سال ۱۹۶۶ مسأله مهاجرت روستاییان را در جاذبه شهرها و دافعه روستاها بررسی می‌کند.^(۲) از مهمترین عوامل و زمینه‌های ایجاد و برقراری مناسبات بین جوامع

شهری و روستایی نیز مسأله وابستگی خدماتی، میزان و چگونگی مدیریت توزیع آن است. (۳) در کشور ما نیز مسأله انباشتگی خدمات در شهرها و نیاز مناطق روستایی به این امکانات توسط محققان خارجی و داخلی مورد بررسی قرار گرفته است. (۴) همچنین جان فریدمن،* و مایک داگلاس** در سال ۱۹۷۵ اقدام به ارائه راهبرد توسعه روستا- شهری*** نموده‌اند که مقابله با پیامدهای توسعه قطبی**** و لزوم توجه برنامه‌ریزان به توسعه آمایشی***** از مهمترین اهداف این راهبرد قلمداد می‌شود (۵). انجام این گونه پژوهشها و سعی در تکامل روشها به علت وضعیت اقتصادی و سیاسی کشور متأثر از تحریم اقتصادی، پایان جنگ تحمیلی و مرحله بازسازی و همچنین در راستای کمک به تحقق اهداف برنامه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور اهمیت و ضرورت دارد.

اهداف

هدف اصلی تعیین میزان آشننگی و سعی در ساماندهی خدمات و امکانات با تاکید بر توسعه فضایی است و سایر اهداف عبارت خواهند بود از:

- تعیین نیازمندیهای روستاها- مکانیزم تخصیصی خدمات در منطقه به منظور افزایش کارایی و گذاری خدمات و تاسیسات در مناطق روستایی در حال و آینده -
- ارزیابی استفاده از روش اسپرمن در پژوهشهای جغرافیایی و نهایتاً ارائه پیشنهادات در خصوص سازمان و ساختار توزیع باز توزیع خدمات روستایی.

فرضهای تحقیق

موارد ذیل از عمده‌ترین فرضهای تحقیق محسوب می‌شوند:

* John Friedman

** Mike Douglass

*** Agropolitan Development

**** Polarized Development

***** Spatial Development

الف - توزیع خدمات و امکانات بدون طرح کلی و عدم ارزیابی نتایج حاصل از آن موجب اتلاف منابع محدود است.

ب - تأکید بر سیستم توزیع می تواند دو مقوله مهم توانمندی در ارائه خدمات و توجه به گروهها و جوامع را به دنبال داشته باشد.

ج - در نظر گرفتن عوامل مختلف و تأکید بر مصالح و توجه به خواسته های مناطق روستایی در بحث تخصیص بهینه ضروری است.

روش تحقیق و منابع

برای تعیین میزان امکانات و خدمات در زمینه های مختلف از منابع کتابخانه ای همچون فرهنگ آبادیهای سال ۶۵ بهره گرفته و برای تکمیل آن در زمینه های کشاورزی و اقتصادی، اطلاعات مورد نظر از نتایج سرشماری عمومی کشاورزی سال ۶۷ استخراج گردیده است. در خصوص تعیین پتانسیلهای فضایی - مکانی روستاهای برگزیده نیز از نقشه های توپوگرافی ۱:۵۰۰۰۰ و ۱:۲۵۰۰۰۰۰ کمک گرفته شده و ضمن ارزیابی نقطه نظرها در تعیین مراکز دهستانهای پیشنهادی از روشهای آماری نیز استفاده شده است.

معرفی و ارائه ویژگیهای منطقه مورد بررسی

موقعیت: گچساران یکی از شهرستانهای استان کهگیلویه و بویر احمد است و یا ۳۶۲۱ کیلومتر مربع مساحت از شمال به کهگیلویه در خاور جنوب به ممسنی و از باختر به حومه بهبهان محدود می شود.

این شهرستان شامل دو بخش و سه دهستان و مجموعاً ۲۹۱ آبادی است که از این تعداد ۲۳۵ آبادی دارای سکنه و مابقی خالی از سکنه بوده است. (۶)

وضعیت توپوگرافی و اقلیمی

به واسطه وجود کوهها در منطقه شرقی و قرارگیری دشت در منطقه غربی وضعیت اقلیمی این شهرستان به دو نوع معتدل و خشک در نیمه شرقی و گرمسیری و خشک در نیمه غربی تقسیم می شود.

وضعیت اقتصادی

وجود دشتهای امامزاده جعفر، باشت و لیستر و همچنین رودخانه زهره که پس از گذشتن از منطقه‌ای به نام روخانه هندیجان به خلیج فارس می ریزد، و وجود مناطق جنگلی و رویش گیاهان مرتعی همچنین برخورداری از ویژگیهای مناطق بیلاقی و قشلاقی تواناییهای مناسبی را جهت شکوفایی اقتصادی در زمینه‌های کشاورزی - باغداری، دامپروری، پرورش طیور و حتی جهانگردی زمستانی و تابستانی عرضه می کند. با توجه به جدول شماره ۱ تعداد روستاهای برخوردار از فعالیتهای کشاورزی و دامپروری به ترتیب: زراعت ۲۱۵ روستا، باغداری ۱۳۱ روستا، دامداری و دامپروری ۲۲۷ روستا، پرورش طیور ۹۰ روستا و پرورش زنبور ۳۹ روستا می باشد.

جدول شماره ۱:

تعداد روستاهای برخوردار از فعالیتهای کشاورزی و دامداری (۷)

فعالیتهای کشاورزی و دامداری	زراعت	باغداری	دامداری و دامپروری	پرورش طیور	پرورش کرم ابریشم	پرورش زنبور عسل	پرورش ماهی
تعداد روستاهای برخوردار	۲۱۵	۱۳۱	۲۲۷	۹۰	—	۳۹	—

توزیع جغرافیایی جمعیت

- در سال ۶۵ از مجموع ۱۰۲۱۶۷ نفر جمعیت شهرستان ۵۱۱۰۷ نفر و برابر ۵۰ درصد در نقاط شهری و ۴۸۳۸۶ نفر معادل ۴۷/۴ درصد در مناطق روستایی سکونت داشته و بقیه غیر ساکن بوده‌اند. (۸)

- تعداد آبادیهای دارای سکنه بر حسب بخش و به تفکیک طبقات جمعیتی در جدول شماره ۲ آمده است بر این اساس از ۲۳۵ روستای شهرستان ۱۳۳ روستا در بخش باشت و ۱۰۲ روستا در بخش مرکزی قرار دارند. بیشترین فراوانی مربوط به روستاهای ۱۰۰ تا ۲۴۹ نفری و کمترین تعداد مربوط به روستاهای دارای بیش از ۲۵۰۰ نفر جمعیت است.

جدول شماره ۲:

تعداد آبادیهای سکنه شهرستان بر حسب بخش به تفکیک جمعیت (۹)

جمعیت مکان	تا ۱	تا ۲۵	تا ۵۰	تا ۱۰۰	تا ۲۵۰	تا ۵۰۰	تا ۱۰۰۰	بالای	جمع
	نفر ۴۹	نفر ۲۴	نفر ۹۹	نفر ۲۴۹	نفر ۴۹۹	نفر ۹۹۹	نفر ۲۴۹۹	نفر ۲۵۰۰۰	
کل شهرستان	۳۳	۳۱	۴۵	۶۸	۳۷	۱۸	۲	۱	۲۳۵
بخش باشت	۱۳	۲۳	۲۸	۴۱	۲۰	۷	۰	۱	۱۳۳
بخش مرکزی	۲۰	۸	۱۷	۲۷	۱۷	۱۱	۲	۰	۱۰۲

ویژگیهای جمعیتی

عمده‌ترین ویژگیهای جمعیتی مناطق عبارت اند از:

- تعداد خانوارهای روستایی ۸۲۸۰ خانوار با بعد متوسط ۵/۸ نفر در هر خانوار.

- تعداد جمعیت ۶ ساله و بیشتر ۳۶۳۹۳ نفر.

- تعداد باسواد ۵۸/۶ درصد و به ترتیب ۶۹/۶ درصد مرد و ۴۷/۴ درصد زن.

- نسبت افراد شاغل به جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر ۲۵ درصد و بیکار (جویای

کار) ۶/۴۸ درصد. (۱۰)

- میزان مهاجران روستا به شهر ۹/۱ درصد، روستا به روستا ۵ درصد و شهر به روستا ۱/۸ درصد
- میزان شاغلان بخش کشاورزی ۵۳/۷ درصد، ۷/۸ درصد و خدمات ۳۸/۵ درصد. (۱۱)

تسهیلات بهداشتی و درمانی

- تسهیلات بهداشتی و درمانی موجود در مناطق روستایی عبارتند از:
- تعداد پزشک ۴ نفر و نسبت به هر ۱۲۰۹۷ نفر یک پزشک
 - تعداد دندانپزشک ۱ نفر و تکنیسین دندانپزشکی ۱ نفر
 - تکنیسین پزشکی ۱ نفر
 - پرستار متخصص ۱ نفر و کمک پرستار ۶۸ نفر
 - مامایی تخصصی ۱ نفر و مامایی تجربی ۱ نفر
 - متخصص و تکنیسین رادیولوژی ۲ نفر
- (۱۲) - تعداد خانه بهداشت ۴۱ باب و مراکز بهداشتی و درمانی ۱۲ مرکز بوده است.
- تسهیلات رفاهی خانوار^(۱۳): ۷۱/۲ درصد خانوارهای روستایی از برق، ۰/۴ درصد از تلفن، ۸۰/۶۶ درصد از آب لوله کشی و ۴۲/۵۸ درصد از حمام برخوردار بوده اند.
- رایج ترین سوخت خانوارهای روستایی نفت سفید به میزان ۵۷/۱ درصد است.
 - نوع مالکیت واحدهای مسکونی به ترتیب ۸۵/۸۱ درصد ملکی عرصه و اعیان، ۳/۷۲ درصد ملکی اعیان، ۲/۷۳ اجاره‌ای، ۱/۵۱ درصد در مقابل خدمت، ۵/۲۸ درصد مجانی و ۰/۹۵ درصد اظهار نشده است.

امکانات، خدمات و تأسیسات موجود در مناطق روستایی

جهت اطلاع از میزان امکانات موجود در مناطق روستایی به جداول اطلاعاتی فرهنگ آبادیهای شهرستان (سال ۶۵) مراجعه و برای تکمیل داده‌ها خصوصاً در زمینه ادوات و ماشین آلات کشاورزی و زمینه‌های تولیدی موجود در روستاها از سرشماری عمومی کشاورزی سال ۶۷ استفاده گردیده است. ارقام در بیش از ۶۰ عنوان

مختلف گردآوری و جهت بررسی در یازده فاکتور به شرح جدول شماره ۳ طبقه بندی شده است.
جدول شماره ۳:

طبقه بندی امکانات خدمات و تأسیسات موجود در مناطق روستایی

توضیحات	تعداد	طبقه بندی اطلاعات
—	۸۲۸۰	تعداد خانوار
—	۴۸۳۸۶	تعداد جمعیت
—	۲۱۳۲۶	تعداد باسواد
—	۷۴۶۶	تعداد شاغلین
مرکز بهداشتی و درمانی - خانه بهداشت - دامپزشک و تکنسین دامپزشکی بیمارومامای روستایی - حمام ..	۲۷۸	امکانات بهداشتی - درمانی
فروشگاه - تعاونی - تعمیرگاه ادوات کشاورزی - برق - آب - لوله کشی - تلفن - صندوق پست، دسترسی به روزنامه - مجله - وسیله نقلیه عمومی آسفالت - شوشه - خاکری - مارو	۲۷۵	امکانات اجتماعی - رفاهی
مبلغ مذهبی - اماکن مذهبی - دبستان - مدرسه راهنمایی - آموزشیار نهضت سواد آموزی	۳۸۵	امکانات فرهنگی
زراعت - باغداری - دامداری و دامپروری - پرورش طیور، کر، ابریشم زنیور، عسل و ماهی قنات، چاه - رودخانه، چشمه ...	۷۰۱	مذهبی
تراکتور - کمباین - تری و ادوات کشاورزی (گودپاش، سمپاش، بذرباش و...)	۲۱۸۷	زمینه های تولیدی کشاورزی
	۲۰۰	منابع آب
		ماشین آلات و ادوات کشاورزی

سطح برخورداری روستاها از میزان امکانات، خدمات و تأسیسات موجود در مناطق روستایی با در نظر گرفتن حد متوسط تعداد هر کدام از فاکتورهای یاد شده در جدول شماره ۴ آمده است. بر این اساس بطور متوسط ۷۰ روستا یا ۲۹/۷ درصد روستاها دارای امکانات بالای حد متوسط یا به عبارتی برخوردار هستند، و در مقابل ۱۵۰ روستا یا ۶۳/۸ درصد از روستاها از متوسط امکانات موجود محروم بوده و فقط ۱۵ روستا یا ۶/۳۸ درصد از روستاها از حد متوسط امکانات موجود در مناطق روستایی بهره مند می باشند این برآورد در حالی صورت می گیرد که وضع روستاها با حد متوسط امکانات موجود در مناطق روستایی شهرستان گچساران ارزیابی شده است.

بنابراین بیش از $\frac{3}{5}$ روستاها زیر حد متوسط قرار گرفته و محروم می‌باشند. تعداد و درصد قابل توجه این گونه سکونتگاهها اهمیت و ضرورت توجه هر چه بیشتر به مسأله مدیریت توزیع خدمات و اختصاص بهینه تاسیسات و خدمات را مطرح می‌نماید.

جدول شماره ۴:

متوسط تعداد جمعیت و امکانات خدمات و تاسیسات موجود در مناطق روستایی

نوع امکانات و خدمات	متوسط	روستاهاى بالا		روستاهاى دارى		روستاهاى زیر حد متوسط	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
تعداد جمعیت	۲۰۵/۸	۷۶	۳۲/۳	۱	۰/۴	۱۵۸	۱۷/۲
تعداد باسواد	۹۰/۳	۷۳	۳۱/۰۶	—	—	۱۶۲	۶۸/۹
تعداد شاغلین	۳۱/۷	۷۴	۳۱/۴۸	۱	۰/۴۲	۱۶۰	۶۸/۰۸
امکانات بهداشتی - درمانی	۱/۱۸	۵۷	۲۴/۲۵	—	—	۱۷۸	۷۵/۷۴
خدمات اجتماعی - رفاهی	۱/۱۷	۷۵	۳۱/۹۱	—	—	۱۶۰	۶۸/۰۹
امکانات فرهنگی - رفاهی	۱/۷۳	۱۱۷	۴۹/۷۹	—	—	۱۱۸	۵۰/۲۱
پتانسیل تولیدی - کشاورزی	۲/۹۷	۶۸	۲۸/۹۲	۴۰/۴۲	۴۰/۴۲	۷۲	۳۰/۶۳
تعداد منابع آب	۹/۳	۳۹	۱۶/۵۹	۱/۲۷	۱/۲۷	۱۹۳	۸۲/۱۲
ماشین آلات و امر کشاورزی	۰/۸۵	۵۰	۲۱/۲۷	۱۴/۸۹	۱۴/۸۹	۱۵۰	۶۳/۸۲

در یک ارزش گذاری نسبی در صورتی که راههای آسفالتی و شوسه را به ترتیب خوب و متوسط در نظر بگیریم و راههای خاکی جیب رو و مالرو را نامناسب بدانیم در این طبقه بندی ۴۱ روستا یا ۱۷/۴۴ درصد از راههای ارتباطی خوب، ۵۴ روستا یا ۲۲/۹۷ درصد دارای امکان ارتباطی متوسط و بقیه سکونتگاهها یا به عبارتی ۱۴۰ روستا یا ۵۹/۵۶ درصد از نعمت راه ارتباطی مناسب بی بهره‌اند همچنین از این تعداد ۹۲ روستا یا ۳۹/۱۴ درصد دارای راه ارتباطی خاکی جیب رو و ۴۸ روستا یا ۲۰/۴۲ درصد روستاها دارای راه ارتباطی مالرو هستند. ارقام یاد شده یعنی وجود قریب ۶۰ درصد روستاها با امکان ارتباطی نامناسب و ضعیف، توجه بیشتر به گسترش و بهینه

سازی خطوط ارتباطی و اولویت دادن به راههای روستایی در محورهای با بار جمعیتی بیشتر را طلب می‌نماید.

میزان آشفستگی و پراکندگی امکانات، خدمات و تأسیسات در مناطق روستایی

ارتباط و هماهنگی تعداد جمعیت سکونتگاههای روستایی با میزان امکانات و خدمات روستایی با استفاده از همبستگی پیرسون محاسبه شده است. بر این اساس میزان جمعیت با تعداد باسوادان تا ضریب $0/99$ از قوی‌ترین ارتباط و با تعداد امکانات تولیدی و کشاورزی با ضریب $0/18$ دارای ضعیف‌ترین هماهنگی است. از آنجاکه فاکتورهای مورد بررسی دارای ابعاد کیفی می‌باشند، به منظور تعدیل سطح تفاوت بهره‌مندی سکونتگاهها از این عوامل با اعمال رتبه بندی از روش اسپرمن استفاده و نتایج حاصل بدین شرح در جدول شماره ۵ گروهبندی گردیده است:

۱- تعداد ماشین آلات و ادوات کشاورزی با ضریب $0/24$ ، امکانات بهداشتی و درمانی ($0/68$) - فرهنگی - مذهبی ($0/07$)، امکانات و خدمات اجتماعی - رفاهی ($0/07$) و زمینه‌های تولیدی - کشاورزی به میزان $0/112$ - با میزان هماهنگی بسیار ضعیف.

۲- کیفیت راه ارتباطی به میزان $0/29$ و هماهنگی ضعیف

۳- تعداد منابع آب با ضریب $0/41$ با هماهنگی در حد متوسط.

۴- تعداد شاغلین با ضریب $0/74$ و با هماهنگی قوی.

۵- تعداد باسوادان با ضریب $0/89$ و با میزان هماهنگی بسیار قوی.

جدول شماره ۵:

میزان هماهنگی عوامل مختلف با تعداد جمعیت سکونتگاههای روستایی به روش اسپرمن

میزان هماهنگی	تعداد تعداد	تعداد شاغلین	امکانات بهداشتی و درمانی	خدمات اجتماعی و رفاهی	کیفیت راه ارتباطی	امکانات فرهنگی و مذهب	زمینه‌های تولیدی و کشاورزی	تعداد منابع آب	تعداد ماشین آلات و ادوات
۰-۰/۲	بسیار ضعیف	—	—	۰/۰۶۸	۰/۷	—	۰/۱۲	—	۰/۰۲۴
۰/۲-۰/۴	ضعیف	—	—	—	—	۰/۲۹	—	—	—
۰/۴-۰/۶	متوسط	—	—	—	—	—	—	۰/۴۱	—
۰/۶-۰/۸	قوی	—	۰/۷۴	—	—	—	—	—	—
۰/۸-۱	بسیار قوی	۰/۸۹	—	—	—	—	—	—	—

طبقه‌بندی جمعیتی روستاها بر خورنداری از امکانات و خدمات

به منظور بررسی بر خورنداری روستاها در یک طبقه بندی شش گانه مطابق جدول شماره ۶ نتایج ذیل حاصل شده است:

۱- روستاهایی با جمعیت کمتر از ۱۰۰ نفر: حداکثر هماهنگی در تعداد باسوادان (۰/۸۹) و حداقل ارتباط مربوط به نوع و کیفیت راه ارتباطی روستاها (۰/۲۷) می‌باشد.

۲- روستاهای با جمعیت ۱۰۰ تا ۲۵۰ نفری: حداکثر ارتباط در تعداد باسوادان (۰/۰۸۶) و حداقل ارتباط در کیفیت راه ارتباطی روستاها (۰/۱۲) دیده می‌شود.

۳- روستاهای با جمعیت ۲۵۰ تا ۵۰۰ نفر: حداکثر ارتباط در تعداد باسوادان (۰/۸) و حداقل ارتباط در نوع راه ارتباطی روستاها وجود دارد.

۴- روستاهای با جمعیت ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر: حداکثر ارتباط در تعداد شاغلین (۰/۷۲) و حداقل ارتباط مربوط به خدمات اجتماعی - رفاهی (۰/۰۱) است.

۵- روستاهای با جمعیت ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفر: حداکثر ارتباط در تعداد باسوادان،

شاغلین به صورت کامل و مستقیم (۱) و در بقیه فاکتورها به صورت کامل و معکوس (۱-) مشاهده می‌شود.

۶- روستاهای با جمعیت بیش از ۲۰۰۰ نفر: حداکثر ارتباط در تعداد باسوادان، شاغلین و میزان خدمات و امکانات اجتماعی و رفاهی، فرهنگی منابع آب و ماشین آلات و ادوات کشاورزی به صورت مستقیم و کامل (۱) در سایر موارد ارتباطی وجود ندارد.

جدول شماره ۶:

طبقه‌بندی جمعیتی روستاها و وضعیت امکانات و خدمات و تاسیسات روستایی

طبقه‌بندی جمعیتی روستا	باسوادان	شاغلین	امکانات بهداشتی و درمانی	خدمات اجتماعی و رفاهی	کیفیت نوع راه ارتباطی	امکانات فرهنگی مذهبی	زمینه‌های تولیدی و کشاورزی	منابع آب	ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی
کمتر از ۱۰۰ نفر	۰/۸۹	۰/۶۶	۰/۳۰	۰/۳۲	۰/۲۷	۰/۳۳	۰/۲۹	۰/۵۱	۰/۲۸
۱۰۰ تا ۲۵۰ نفر	۰/۸۶	۰/۸۴	۰/۲۳	۰/۲۲	۰/۱۲	۰/۲۱	۰/۱۳	۰/۶۴	۰/۲۵
۲۵۰ تا ۵۰۰ نفر	۰/۸	۷۱	۰/۰۸	۰/۱۶	۰/۰۱	۰/۰۷۷	۰/۱	۰/۴۴	۰/۱۹
۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفر	۰/۷۱	۰/۷۲	۰/۰۹	۰/۰۱	۰/۰۶	۰/۲/۴	۰/۳۷	۰/۲۱	۰/۰۱
۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفر	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
بیشتر از ۲۰۰۰ نفر	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱

درجه بندی میزان هماهنگی امکانات و خدمات و طبقه بندی سکونتگاههای روستایی

در یک طبقه بندی ۵ سطحی وضعیت هماهنگی و امکانات و خدمات را با سکونتگاههای روستایی که با در نظر گرفتن میزان جمعیت ساکن در آنها تقسیم بندی شده‌اند (جدول شماره ۷) مقایسه شده و نتایج ذیل به دست آمده است:

۱- تعداد باسوادان: الف) در سکونتگاههای ۲۵۰ تا ۵۰۰ نفری و ۵۰۰ تا هزار نفری دارای رابطه قوی هستند، ب) در روستاهای کمتر از ۱۰۰ نفری و تا ۱۰۰ نفری،

- ۲۵۰ نفری، ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفر و بیش از ۲۰۰۰ نفری ارتباط بسیار قوی را نشان می‌دهد.
- ۲- تعداد شاغلین الف: در روستاهای کمتر از ۱۰۰ نفری، ۱۰۰ تا ۵۰۰ نفری و ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری به صورت قوی؛ ب) و در روستاهای ۱۰۰ تا ۲۵۰ نفری، ۱۰۰ تا ۲۰۰۰ و بیش از ۲۰۰۰ نفری رابطه بسیار قوی دارند.
- ۳- میزان امکانات بهداشتی و درمانی: الف- در روستاهای ۲۵۰ تا ۵۰۰ نفری و ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری و بالای ۲۰۰۰ نفری رابطه بسیار ضعیف؛ ب) در روستاهای کمتر از ۱۰۰ نفری و ۱۰۰ تا ۲۵۰ نفری رابطه ضعیف؛ ج- در روستاهای ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفری رابطه بسیار قوی را نشان می‌دهد.
- ۴- میزان خدمات اجتماعی- ارتباطی و رفاهی: الف) در روستاهای ۲۵۰ تا ۵۰۰ نفری و ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری رابطه بسیار ضعیف؛ ب) روستاهای کمتر از ۱۰۰ نفری و ۱۰۰ تا ۲۵۰ نفری رابطه بسیار ضعیف؛ ج) در روستاهای ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفری دارای رابطه بسیار قوی و معکوس؛ د) در روستاهای بالای ۲۰۰۰ نفر جمعیت رابطه بسیار قوی وجود دارد.
- ۵- کیفیت و نوع راه ارتباطی: الف) در روستاهای ۱۰۰ تا ۲۵۰ نفری، ۲۵۰ تا ۵۰۰ نفری و بیش از ۲۰۰۰ نفری رابطه بسیار ضعیف؛ ب) در روستاهای کمتر از ۱۰۰ نفری رابطه ضعیف؛ ج) در روستاهای ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری رابطه ای متوسط و معکوس؛ د) در روستاهای ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفری ارتباطی بسیار قوی دیده می‌شود.
- ۶- امکانات فرهنگی و مذهبی: الف) در روستاهای کمتر از ۱۰۰ نفری، ۱۰۰ تا ۲۵۰ نفری، ۲۵۰ تا ۵۰۰ نفری رابطه ضعیف و روستای ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری رابطه ضعیف و معکوس وجود دارد؛ ب) در روستاهای ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفری ارتباطی بسیار قوی و معکوس و روستاهای بالای ۲۰۰۰ نفر سکنه دارای ارتباط بسیار قوی می‌باشد.
- ۷- پتانسیل تولیدی - کشاورزی: الف) در روستاهای ۱۰۰ تا ۲۵۰ نفری، ۲۵۰ نفری تا ۵۰۰ نفری و بیش از ۲۰۰۰ نفری ارتباط بسیار ضعیف؛ ب) در روستاهای کمتر از ۱۰۰ نفری ارتباط ضعیف و ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری رابطه ضعیف و معکوس؛ ج) و در روستاهای ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفری رابطه بسیار قوی و معکوس دیده می‌شود.
- ۸- تعداد منابع آب: الف) در روستاهای ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری رابطه ضعیف؛ ب) در روستاهای کمتر از ۱۰۰ نفری ارتباط متوسط؛ ج) در روستاهای ۱۰۰ تا ۲۵۰ و ۲۵۰

تا ۵۰۰ نفری ارتباط قوی؛ د) در روستاهای ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفری ارتباط قوی و معکوس و در روستاهای بالای ۲۰۰۰ نفری ارتباط بسیار قوی وجود دارد.

۹- ماشین آلات و ادوات کشاورزی: الف) در روستاهای ۲۵۰ تا ۵۰۰ نفری و ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری رابطه بسیار ضعیف؛ ب) در روستاهای ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفری رابطه بسیار قوی و معکوس و در روستاهای بیش از ۲۰۰۰ نفری رابطه بسیار قوی حاکم است.

جدول شماره ۷:

درجه بندی میزان هماهنگی امکانات و خدمات و طبقه بندی سکونتگاههای روستایی

عوامل	میزان	روستاهای	روستاهای	روستاهای	روستاهای	روستاهای	روستاهای
	ارتباط *	۱۰۰-نفری	۱۰۰-۲۵۰	۲۵۰-۵۰۰	۵۰۰-۱۰۰۰	۱۰۰۰-۲۰۰۰	بیش از ۲۰۰۰ نفری
تعداد باسواد	بسیار ضعیف						
	ضعیف						
	متوسط						
	قوی			۰/۸	۰/۷۱		
	بسیار قوی	۰/۸۹	۰/۸۶				
تعداد شاغلین	بسیار ضعیف						
	ضعیف						
	متوسط			۰/۷۱	۰/۷۲		
	قوی	۰/۶۶	۰/۸۴				
	بسیار قوی						
امکانات بهداشتی و درمانی	بسیار ضعیف			۰/۰۸	۰/۰۹		
	ضعیف	۰/۳۰	۰/۲۳				
	متوسط						
	قوی						
	بسیار قوی					۱	

ادامه جدول در صفحه بعد...

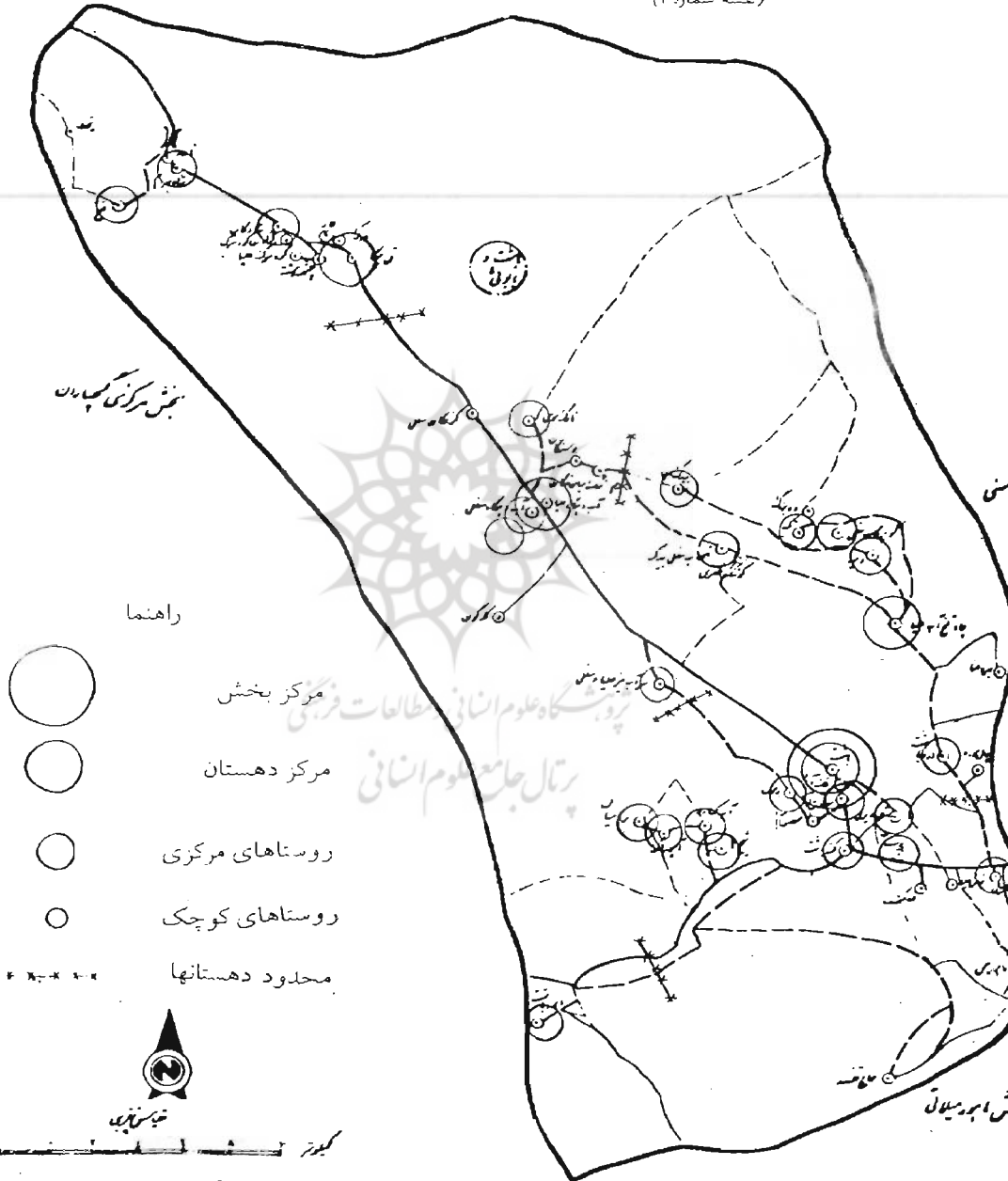
خدمات اجتماعی ورغاهی	بسیار ضعیف						
	ضعیف	۰/۳۲	۰/۲۲				
	متوسط						
	قوی						
کیفیت و نوع راه ارتباطی	بسیار قوی						۱
	بسیار ضعیف		۰/۱۶	۰/۱			-۱
	ضعیف	۰/۲۷					
	متوسط					۰/۶	
امکانات فرهنگی و مذهبی	قوی						۱
	بسیار قوی						-۱
	بسیار ضعیف						
	ضعیف	۰/۳۳	۰/۲۶	۰/۲۷	۰/۲۴		
پتانسیل تولیدی و کشاورزی	متوسط						
	قوی						
	بسیار قوی						۱
	بسیار ضعیف	۰/۲۹	۰/۱۳	۰/۶	۰/۳۷		-۱
تعداد منابع آبی	بسیار ضعیف						
	ضعیف						
	متوسط	۰/۵۶					
	قوی		۰/۶۴	۰/۶۶			۱
تعداد ماشین آلات و ادوات کشاورزی	بسیار قوی						-۱
	بسیار ضعیف						
	ضعیف	۰/۲۸	۰/۲۵				
	متوسط						
	قوی					۰/۷۶	
	بسیار قوی						۱

۰/۲۴ - ۰/۲۰ - ۰/۴ ضعیف ۰/۶ - ۰/۴ متوسط ۰/۶ - ۰/۸ قوی ۰/۸ - ۰/۸ بسیار قوی

انتخاب فضایی سکونتگاه‌های روستایی بخش باشت شهرستان گجساران

(نقشه شماره ۱)

بخش پورم

نقشه پایه از مرکز آمار ایران، سازمان برنامه و بودجه

نقشه ساختار فضایی سکونتگاه‌های روستای بخش مرکزی شهرستان گچساران

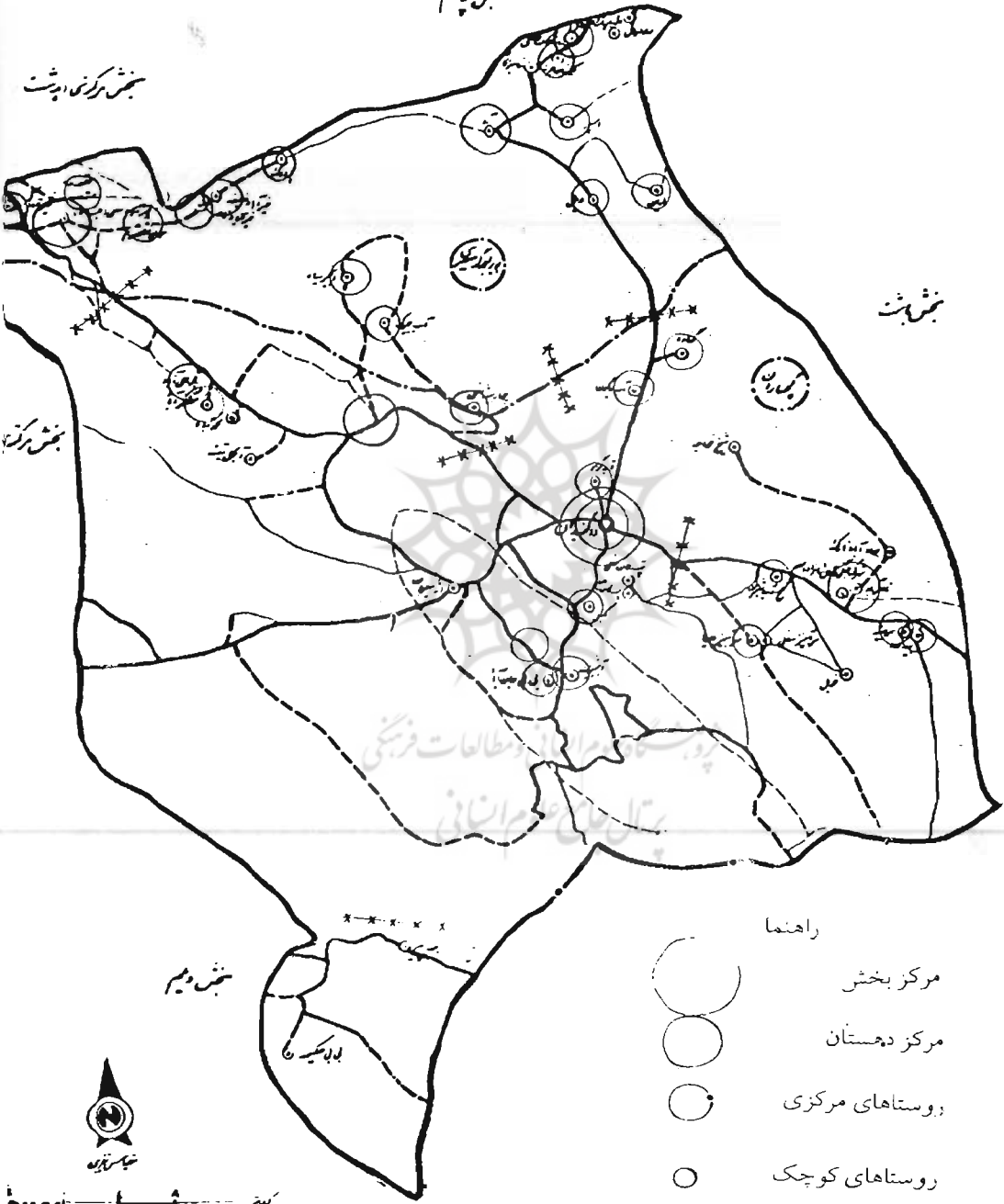
(نقشه شماره ۲)

بخش مرکزی

بخش مرکزی ادریش

بخش مرکزی

بخش مرکزی

راهنما

- مرکز بخش
- مرکز دهستان
- روستاهای مرکزی
- روستاهای کوچک
- محدوده دهستانها

جمع‌بندی و ارائه پیشنهادات

برای ارائه یک جمع‌بندی کلی از وضعیت امکانات و توزیع فضایی خدمات در مناطق روستایی با عنایت بر فرض تحقیق (الف) با طراحی جدول متقاطع شماره ۸ فاکتورهای نه گانه یاد شده را با رده‌های مختلف سکونتگاهها مقابل هم قرار داده‌ایم و میزان هماهنگی آنها را در سه سطح بالای حد متوسط، حد متوسط و پایین‌تر از حد متوسط طبقه بندی گردیده است.

همانگونه که در جدول شماره ۸ مشاهده می‌شود - از ۵۴ حالت ممکن ۲ مورد از عوامل یعنی منابع آب در روستاهای کمتر از ۱۰۰ نفری و کیفیت راه ارتباطی روستاهای ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری در وضعیت متوسط قرار دارند در حالی که این حالت نسبت ۳/۷ را نشان داده و رقم بسیار پایینی است.

جدول شماره ۸

وضعیت کلی ارتباط بین فاکتورها و سطوح مختلف سکونتگاههای روستایی

امکانات و خدمات سکونتگاهها	کمتر از ۲۰۰ نفری	۲۰۰ تا ۲۵۰ نفری	۲۵۰ تا ۵۰۰ نفری	۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری	۱۰۰۰ تا بالای ۲۰۰۰ نفری	بالای ۲۰۰۰ نفری
باسواد						
شاغل						
امکانات بهداشتی - درمانی						
خدمات اجتماعی - رفاهی						
کیفیت و نوع راه						
امکانات فرهنگی - مذهبی						
پتانسیل تولیدی - کشاورزی						
منابع آب						
ماشین آلات و ادوات کشاورزی						

بالتر از حد متوسط مستقیم □ بالاتر از حد متوسط معکوس ■ حد متوسط □□ پایین‌تر از حد

متوسط □

همانگونه که در جدول شماره ۸ مشاهده می‌شود، از ۵۴ حالت ممکنه ۲ مورد از عوامل یعنی تعداد منابع آب در روستاهای کمتر از ۱۰۰ نفری و کیفیت راه ارتباطی دو روستاهای ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ نفری در وضعیت متوسط قرار دارند در حالی که این حالت نسبت ۳/۷٪ را نشان داده و رقم بسیار پایینی است.

۵ مورد از حالتها وضعیت متوسط به بالا (ارتباط معکوس) را نشان می‌دهد که مربوط به خدمات اجتماعی-رفاهی-فرهنگی، مذهبی-تولیدی-کشاورزی، منابع آب و ادوات کشاورزی است که فقط در سکونتگاههای ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفری دیده می‌شود و نسبت ۹/۲٪ را به خود اختصاص می‌دهند.

۲۰ مورد از حالتها وضعیت بالای حد متوسط (ارتباط مستقیم) را نشان داده و شامل تعداد باسوادان و شاغلان در تمامی سطوح سکونتگاهها، منابع آب در سکونتگاههای ۲۰۰ تا ۲۵۰-۲۵۰ تا ۵۰۰ نفری، امکانات بهداشتی-درمانی و کیفیت و نوع راه در روستاهای ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ نفری و بالاخره خدمات اجتماعی-رفاهی، امکانات فرهنگی و مذهبی، منابع آب و ادوات کشاورزی در روستاهای بالای ۲۰۰۰ نفری می‌گردد و نسبت ۳۷/۰۳ درصد را نشان می‌دهد.

و ۲۷ مورد پایین‌تر از حد متوسط می‌باشد که نسبت ۵۰ درصد را نشان می‌دهد حال به لحاظ آن که بایستی در مواد بالای حد متوسط (معکوس) نیز تخصیص امکانات و خدمات داشته باشیم این موارد را نیز در نظر می‌گیریم $\frac{۳۳}{۵۴}$ حالتها ممکنه یا به عبارتی ۵۹/۲٪ از موارد در وضعیت حد متوسط قرار می‌گیرند که ضرورت توجه به تخصیص بهینه امکانات و برنامه‌ریزی توزیع فضایی خدمات را بیش از پیش مشخص می‌کند. این امر جز با تهیه الگویی مناسب و زیربنایی در توسعه آمایش خدمات و امکانات میسر نخواهد شد.

از آنجاکه توزیع متناسب خدماتی می‌بایست در چارچوب یک طرح سلسله‌مراتبی صورت گیرد بنابراین رتبه بندی روستاها از نظر میزان جمعیت، امکان دسترسی و میزان امکانات و خدمات صورت گرفته و در جدول پیوست (شماره ۱) روستای برتر آورده شده است و برای تحقق آن پیشنهادات ذیل ارائه می‌شود:

۱- تصحیح سازمان و ساختار فضایی سکونتگاههای روستایی، به منظور جلوگیری از اتلاف منابع و پیروی از تخصیص سامانمند خدمات و امکانات در مناطق روستایی.

- ۲- ایجاد تعادل و باز توزیع سکونتگاههای روستایی در دهستانها.
- ۳- امکان دسترسی بهتر در وضعیت موجود.
- ۴- فراهم نمودن زمینه‌های لازم در جهت تأمین نیازمندیهایی که در مناطق روستایی قابل تأمین است.
- ۵- جلوگیری از مراجعات مکرر بدون برنامه به شهرها.
- ۶- فعال و پویا نمودن روستاهای مرکزی با تخصیص امکانات و خدمات کمیاب‌تر و اساسی.
- ۷- جلوگیری از توزیع خدمات موازی و پراکندگی خدمات.
- ۸- بهره‌گیری بیشتر از امکانات موجود.
- ۹- توجه به مرمت و احداث راههای بین روستایی در سطوح دهستانی توأم با لغزش هدفمند خدمات امکانات.
- ۱۰- تصحیح سازمان و ساختار فضای روستاها پیشنهاد می‌شود.

جدول شماره ۹:

سازمان پیشنهادی سلسه مراتبی سکونتگاهی روستایی در بخش باشت

باشت				مرکز بخش
۲-۲- چاه تلخاب علیا	۲-۲- آبدۀ گاه علیا	۱-۲- باشت	۲-۲- تل چگاه	مرکز دهستان روستای متوسط
۱-۳- تلخاب سفلی بیدک	۱-۳- آبدۀ گاه سفلی	۱-۳- برغون	۱-۳- فتح	
۲-۳- بهره‌عنا	۲-۳- نارک موسی	۲-۳- سعادت آباد	۲-۳- شاه بهرام	
۲-۳- دمیه	۲-۳- شاه زینلی	۳-۳- تل مویزی	۳-۳- شادگان	
۴-۳- کوهرگان سفلی	۴-۳- سرآب ریز علیا و سفلی	۴-۳- کته باشت		
۵-۳- بیدک علیا		۵-۳- بوستان		
۶-۳- دره باشت		۶-۳- چمبلیل		
		۷-۳- شیخ‌ها		
		۸-۳- برما بیان		
		۹-۳- آهورک		
		۱۰-۳- آب‌کنارو		روستاهای کوچک
سایر روستاها	سایر روستاها	سایر روستاها	سایر روستاها	

جدول شماره ۱۰:

سازمان پیشنهادی سلسله مراتبی سکونتگاههای روستایی در بخش دوگنبدی

دوگنبدان					مرکز دهستان
۲-۵-۲-خان عوض	۲-۴-۲-گچساران	۲-۳-۲-ناصرآباد	۲-۲-۲-خیرآبادسفلی	۲-۱-۲-آرو	مرکز دهستان
۳-۱-۳-مظفرآباد	۳-۱-۳-بی بی جان آباد	۳-۱-۳-بیدزرد	۳-۱-۳-پادوک	۳-۱-۳-دیل	روستاهای
۳-۲-۳-علی آباد	۳-۲-۳-شهرک میثاق	۳-۲-۳-سربیشه	۳-۲-۳-خیرآبادخلیفه	۳-۲-۳-مارین	متوسط
۳-۳-۳-آبجیرک	۳-۳-۳-کمل	۳-۳-۳-تلخ آباد شیرین	۳-۳-۳-خیرآباد ناصر	۳-۳-۳-ابهر	
۳-۴-۲-انجیرسیاه	۳-۴-۳-آب شیرین	۳-۴-۳-سرآبیز علیاوسفلی	۳-۴-۳-مدران معصوم	۳-۴-۳-فیرستان هجرت	
۴-۵-۴-چهاربیشه سفلی	۳-۵-۳-آب گرمو	۴-۵-۴-ماهورباشت	۳-۵-۳-خیرآباد گهر	۳-۵-۳-سر تیره	
	۳-۶-۳-آب ریگون		۳-۶-۳-قلعه مدرسه		
	۳-۷-۳-گناوه				
سایر روستاهای	سایر روستاهای	سایر روستاهای	سایر روستاهای	سایر روستاهای	روستاهای کوچک

تصحیح ساختار فضای سکونتگاههای روستایی

الف) بخش باشت:

همانگونه که در نقشه شماره (۱) مشاهده می شود، بخش باشت به ۴ دهستان تقسیم شده که تعیین مرز دهستانها نیازمند مطالعه ای جداگانه است، لیکن به لحاظ تفکیک بین این مراکز بر روی نقشه علامت گذاری شده است. به جهت دسترسی بهتر روستای ماهور باشت با دهستان ناصرآباد از بخش مرکزی لازم است در تعیین مرز بین دو بخش باشت و مرکزی تجدید نظر صورت گیرد، همچنین برای کاهش فشار جمعیت بر بخش باشت روستای دره باشت در دهستان چاه تلخ آب علیا و روستاهای سرابیز علیا و سفلی در مجموعه روستاهای دهستان آب ده گاه علیا تقسیم بندی می کنیم.

ب) بخش مرکزی

همانگونه که در نقشه شماره (۲) مشاهده می‌شود حدود دهستانها با علامت مشخص گردیده است، همچنین دو مسأله در این بخش قابل بررسی است: ۱- تغییر پیش گفته در مرز بخش باشت و مرکزی در خصوص روستای ماهور باشت و ۲- عدم دسترسی مناسب روستاهای بند پیرو و بی بی حکیمه به دهستان گچساران مستلزم توجه به تأمین و تخصیص خدمات از بخش ماهور میلانی و یا بخش مرکزی بهبهان است.

تعیین نوع خدمات و امکانات مورد نیاز به تفکیک سطوح سکونت‌گزینی

در راستای فرضهای الف و ب مقدمه مبنی بر بهره‌گیری از امکانات موجود و ساماندهی و تخصیص امکانات جدید و با پیشنهاد طرح بررسی ساختار سلسله مراتبی سکونتگاههای روستایی در اولین مرحله حداقل میزان بهره‌مندی روستاها در هر سطح در جدول شماره ۱۱ آورده شده است، و در دومین مرحله پس از مطالعه تفصیلی بایستی توزیع امکانات جدید براساس نظامی مبتنی بر سلسله مراتب صورت پذیرد بگونه‌ای که مردم ساکن روستاهای هر محدوده نسبت به امکانات موجود و تخصیصی دسترسی داشته باشند و این مسأله با اولویت به تقویت شبکه ارتباطی درون منظومه‌ای قابل تحقق است. بدیهی است در غیر این صورت بایستی امکانات موازی و متعددی را به روستاهای موجود تخصیص داد، که علاوه بر شکل تأمین خدمات، میزان بهره‌وری نیز کاهش می‌یابد.

جدول شماره ۱۱:

حداقل میزان امکانات و خدمات لازم روستاها بر حسب سطوح مختلف سکونتگاهها:

سطح امکانات	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	
بخش	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
دهستان	-	x	-	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	-	x	-
روستای مرکزی	-	-	-	-	-	-	x	x	x	x	x	-	x	-	x	x	x	-	x	-	x	-	-
سایر روستاها	-	-	-	-	-	-	x	x	-	-	x	-	-	-	x	x	x	x	-	-	x	-	-

- ۱- مرکز بهداشتی و درمانی ۲- خانه بهداشت ۳- پزشک ۴- دامپزشک ۵-
- نکسین دامپزشکی ۶- بهیار و مامای روستایی ۷- حمام ۸- آب‌لوله کشی ۹- فروشگاه تعاونی ۱۰-
- نعمیرگاه ادارات کشاورزی ۱۱- برق ۱۲- تلفن ۱۳- صندوق پست ۱۴- دسترسی به مجله و روزنامه
- ۱۵- دسترسی به وسیله نقلیه عمومی ۱۶- مبلغ مذهبی ۱۷- اماکن مذهبی ۱۸- دبستان ۱۹- مدرسه
- راهنمایی ۲۰- دبیرستان ۲۱- آموزشیار نصیحت سوادآموزی ۲۲- مرکز خدمات کشاورزی و دفتر
- جهاد سازندگی.

جدول پیوست شماره (۱)

بخش مرکزی

رتبه نهایی	جمع کل	رتبه امکانات	جمع امکانات	رتبه دسترسی	رتبه جمعیت	نام بخش	نام روستا	کد
۱	۳	۱	۱۰	۱	۱	باشت	باشت	۱۱
۵	۲۶	۶	۵۹	۱۸	۲	مرکزی	دیل	۱۵۱
۷	۲۹	۴	۷۴	۱۷	۳	مرکزی	آشرین	۱۶۸
۴	۲۵	۴	۴۷	۱۷	۴	مرکزی	آرد	۱۳۶
۳	۲۰	۲	۳۵	۱۳	۵	مرکزی	سربیشه	۲۰۹
۲	۱۳	۳	۴۵	۴	۶	باشت	سر آبریز علیا و سفلی	۷۴
۹	۳۴	۱۰	۷۵	۱۷	۷	مرکزی	بی بی جان آباد	۱۸۴
۱۱	۴۰	۱۸	۹۵	۱۴	۸	مرکزی	شهر گنجشک	۲۱۳
۱۵	۴۷	۱۹	۹۶	۱۹	۹	مرکزی	عای آباد	۲۱۶
۸	۳۰	۸	۷۰	۱۲	۱۰	باشت	بهره عنا	۱۱
۱۳	۴۴	۱۴	۸۹	۱۹	۱۱	مرکزی	خیر آباد سفلی	۱۴۵
۲	۲۰	۵	۵۱	۳	۱۲	باشت	بوستان	۱۱
۱۳	۴۴	۱۴	۸۹	۱۷	۱۳	مرکزی	مارین	۱۵۹
۱۰	۳۷	۷	۶۹	۱۶	۱۴	مرکزی	تلخاب شیرین	۱۸۹
۱۰	۳۷	۱۵	۹۰	۷	۱۵	باشت	چاه تلخاب عالی	۳۹
۱۲	۴۲	۱۳	۸۰	۱۲	۱۶	مرکزی	بید زرد	۱۸۲
۱۶	۴۸	۲۳	۱۰۶	۸	۱۷	باشت	بیدک علیا	۲۱
۱۴	۴۵	۱۲	۷۹	۱۵	۱۸	مرکزی	سر آب نیز علیا	۲۰۸
۶	۲۸	۶	۵۹	۳	۱۹	باشت	کنه باشت	۹۶
۱۶	۴۸	۱۱	۷۷	۱۷	۲۰	باشت	مامور باشت	۱۱۶
۱۹	۶۱	۲۰	۹۸	۲۰	۲۱	مرکزی	خیر آباد گهر	۱۴۷
۱۸	۵۸	۱۶	۹۱	۲۰	۲۲	مرکزی	آبگرمو	۱۷۱

۲۳	۶۵	۲۱	۱۰۱	۲۱	۲۳	مرکزی	پادوک	۱۶۱
۱۹	۶۱	۲۴	۱۰۷	۱۳	۲۴	باشت	نارک موسی	۱۲۹
۳۰	۸۲	۳۷	۱۴۰	۲۰	۲۵	مرکزی	آب ریگون	۱۶۶
۲۰	۶۲	۱۷	۹۲	۱۹	۲۶	مرکزی	مظفر آباد	۲۲۸
۲۱	۶۳	۲۶	۱۱۱	۱۰	۲۷	باشت	فتح	۹۳
۲۵	۷۲	۳۲	۱۴۲	۱۲	۲۸	مرکزی	آبد-گاه سفلی	۲
۲۶	۷۷	۳۰	۱۱۹	۱۸	۲۹	مرکزی	اسپر	۱۳۷
۲۹	۸۰	۳۶	۱۳۸	۱۴	۳۰	باشت	تل چگاه	۲۹
۲۲	۶۴	۱۹	۹۶	۱۴	۳۱	مرکزی	ناصر آباد	۲۳۲
۱۷	۵۷	۲۲	۱۰۵	۲	۳۳	باشت	برغون	۱۴
۱۷	۵۷	۲۲	۱۰۵	۲	۳۳	باشت	سعادت آباد	۷۶
—	۳۷	۹۵	۴۰	۱۴۸	۲۲	مرکزی	انجیر سیاه	۱۴۰
۲۶	۷۷	۲۹	۱۱۰	۱۹	۳۳	مرکزی	خیر آباد خلیفه	۱۴۴
۳۵	۹۵	۴۶	۱۷۲	۱۵	۳۴	باشت	شاهزینعلی	۸۱
۲۴	۶۸	۲۷	۱۱۲	۷	۳۴	باشت	شیخ ها	۸۵
۳۴	۸۹	۴۴	۱۵۵	۱۱	۳۴	باشت	برمیان	۱۵
۲۴	۶۸	۲۲	۱۰۵	۱۱	۳۵	باشت	آبد-گاه علیا	۳
۲۷	۷۸	۳۳	۱۲۸	۹	۳۶	باشت	آبکنارو	۱
۳۰	۸۲	۲۹	۱۱۵	۱۶	۳۷	مرکزی	کمبل	۲۲۱
—	۳۴	۸۹	۳۹	۱۴۵	۱۲۳۸	باشت	نکیه	۲۸
۳۳	۸۸	۳۷	۱۴۰	۱۳	۳۸	مرکزی	سرتیره	۱۵۳
۲۸	۷۹	۲۸	۱۱۳	۱۲	۳۹	باشت	آهوروک	۱۰
۳۵	۹۱	۴۱	۱۴۹	۱۰	۴۰	باشت	شاه بهرام	۸۰
۳۸	۹۷	۴۵	۱۵۸	۱۱	۴۱	باشت	دبیه	۶۱
۳۸	۹۷	۳۵	۱۳۶	۲۰	۴۲	مرکزی	چهاربیشه سفلی	۱۴۳

۳۶	۹۹	۳۸	۱۴۳	۸	۴۳	مرکزی	غیرآبادناصر	۱۴۸
۴۲	۱۱۱	۴۷	۱۸۵	۲۰	۴۴	مرکزی	آب جیرک	۱۳۵
۳۸	۹۷	۳۸	۱۴۳	۱۴	۴۵	مرکزی	شهرک میثاق	۲۱۴
۴۲	۱۰۱	۳۷	۱۴۰	۱۸	۴۶	مرکزی	مردان معصوم	۱۶۱
۳۲	۸۷	۳۴	۱۳۳	۶	۴۷	باشت	دره‌باشت	۵۳
۴۱	۱۰۶	۴۱	۱۴۹	۱۸	۴۷	مرکزی	قلعه مدرسه	۱۵۵
۴۱	۸۴	۳۱	۱۲۱	۵	۴۸	باشت	چم بلبیل	۴۲
۳۰	۱۰۶	۴۵	۱۵۸	۱۳	۴۸	باشت	گوهرگان سفلی	۱۱۰
۴۰	۸۲	۳۰	۱۱۹	۳	۴۹	باشت	تل مویزی	۳۰
۳۶	۱۰۱	۴۳	۱۵۳	۹	۴۹	باشت	تلخاب سفلی بیدک	۳۲
۴۲	۹۳	۳۰	۱۳۶	۱۴	۴۹	مرکزی	قبرستان هجرت	۱۵۷
—	۱۱۲	۴۲	۱۵۲	۲۰	۵۰	مرکزی	گناره	۲۲۴

دانشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

ژانر علمی علوم انسانی

منابع و یادداشتها

- ۱- او بری، ا.اس: مهاجرت، شهرنشینی و توسعه، ترجمه فرهنگ ارشاد، موسسه کار و تامین اجتماعی، چاپ اول، تهران ۱۳۷۰ ص ۱۱۵-۸۹
- ۲- لهسایی زاده، عبدالعلی: نظریات مهاجرت، انتشارات نوید، چاپ اول، شیراز، ۱۳۶۸، صص ۶۰-۶۵
- ۳- شکویی، حسین: دیدگاههای نو در جغرافیای شهری، جلد اول، انتشارات سمت، چاپ اول، تهران، ۱۳۷۲، صص ۱۴-۲۷۲
- ۴- مجموعه مقالات سمینار جغرافیایی، انتشارات آستان قدس رضوی، شماره ۱، مشهد، ۱۳۶۵- صص ۲-۲۷۱
- ۵- مقالات هشتمین کنگره جغرافیدانان ایران، دانشگاه اصفهان، جلد دوم، چاپ اول اصفهان، ۱۳۷۳، صص ۷-۲۹۵ همچنین جان فریدمن و داکلاس: توسعه روستای شهری، ترجمه عزیزکیاوند، سازمان برنامه و بودجه، چاپ اول، تهران، ۱۳۵۶، ص ۷۳
- ۶- سرشماری عمومی نفوس و مسکن مهرماه ۱۳۶۵، مرکز آمار ایران. وزارت برنامه و بودجه، نتایج تفصیلی، شهرستان گچساران، شماره ۱۱۹-۳
- ۷- همان مأخذ
- ۸- فرهنگ آبادیهای کشور، سازمان جغرافیایی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، بهبهان، جلد ۱۹، سال ۱۳۷۰ صص ۲-۲۳۱
- ۹- فرهنگ آبادیهای شهرستان گچساران، مرکز آمار، وزارت برنامه و بودجه، سال ۱۳۶۵، شماره ۱۶۹-۴، ص ۱
- ۱۰- همان مأخذ، همان صفحه
- ۱۱- همان مأخذ، صص ۳-۶
- ۱۲- مأخذ شماره ۲، صص ۳ و ۹
- ۱۳- همان مأخذ، ص ۷